

Sygn. akt II KO 82/20

POSTANOWIENIE

Dnia 13 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 13 stycznia 2021 r.,
w sprawie z zażalenia **Fundacji P.** na postanowienie prokuratora z dnia 20 grudnia 2019 r. o odmowie wszczęcia śledztwa,
wniosku Sądu Rejonowego w W.
z dnia 24 listopada 2020 r.
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł
wniosku nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Fundacja P. złożyła w dniu 14 listopada 2019 r. do organów ścigania zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstw z art. 231 § 1 k.k., 304 k.k., 286 § 1 k.k. i art. 258 § 1 k.k. mi. in. przez sędziego Sądu Rejonowego w W. R. J. w związku z wydaniem przez Sąd niekorzystnego dla niej postanowienia z dnia 18 października 2019 r. w sprawie o sygn. akt I Co (...).

Postanowieniem z dnia 20 grudnia 2019 r. prokurator Prokuratury Rejonowej w W. odmówił wszczęcia śledztwa w sprawie zaistniałego w dniu 18 października 2019 r. w W. niedopełnienia obowiązków przez funkcjonariusza publicznego – sędziego Sądu Rejonowego w W. w związku z wydanym postanowieniem w sprawie o sygn. akt I Co (...), czym miano działać na szkodę interesu prywatnego Fundacji P. - wobec braku znamion czynu zabronionego (art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.).

Składająca zawiadomienie fundacja złożyła do Sądu Rejonowego w W. zażalenie na to postanowienie. Sprawę zarejestrowano pod sygnaturą II Kp (...) i przekazano do referatu SSR A. K. Sędzia ta złożyła oświadczenie o wyłączeniu od rozpoznania niniejszej sprawy na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., podnosząc że sprawa dotyczy sędziego orzekającego w tamtejszym sądzie, tj. SSR R. J. Postanowieniem z dnia 23 listopada 2020 r., sygn. akt II Kp (...), Sąd Rejonowy w W., wyłączył SSR A. K. od udziału w przedmiotowej sprawie. Następnie, w dniu 24 listopada 2020 r., Sąd Rejonowy w W. zwrócił się do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu wskazując, że przemawia za tym dobro wymiaru sprawiedliwości, skoro postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa „dotyczy przestępstwa, które miało być popełnione w budynku Sądu Rejonowego w W. przez sędziego tego Sądu”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie zasługuje na uwzględnienie.

Przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k. może nastąpić tylko wyjątkowo, gdy przemawia z tym dobro wymiaru sprawiedliwości. Do okoliczności przemawiających za przekazaniem sprawy należą sytuacje, które mogą wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać przekonanie (choćby mylne) o braku warunków do rozpoznania sprawy w sposób w pełni obiektywny, przez sąd właściwy. Obowiązek wykazania, że w konkretnej sprawie zachodzą takie przesłanki spoczywa na sędzię występującym z inicjatywą w trybie art. 37 k.p.k.

Wniosek Sądu Rejonowego w W. w sposób oczywisty nie spełnia tego wymogu. Nie wskazano w nim bowiem okoliczności jednoznacznie przemawiających za przekazaniem sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.

Za takie nie sposób uznać możliwości pojawienia się zarzutów lub zastrzeżeń, co do obiektywnego orzekania przez ten Sąd w postępowaniu zażaleniowym, w związku z tym, że jedną z osób, których dotyczy zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, jest sędzia tego Sądu.

Nie ulega wątpliwości, że okoliczność ta powinna zostać wzięta pod uwagę podczas dokonywania oceny, czy w sprawie zachodzi niebezpieczeństwo

naruszenia dobra wymiaru sprawiedliwości. Niemniej rozstrzygnięcie tej kwestii jest determinowane okolicznościami konkretnej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2020 r., sygn. akt IV KO 178/19). Fakt, że zaskarżone postanowienie dotyczy sędziego sądu właściwego do rozpoznania sprawy, nie stanowi sam z siebie wystarczającej przesłanki stwierdzenia zaistnienia konieczności skorzystania z właściwości delegacyjnej (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 21 lipca 2011 r., sygn. akt III KO 48/11).

Z akt sprawy wynika, że inicjująca postępowanie przygotowawcze Fundacja P., postawiła szereg zarzutów prawno-karnych – między innymi pod adresem SSR R. J. - opartych wyłącznie na domysłach, zrodzonych po wydaniu niekorzystnego dla tej strony orzeczenia w postępowaniu cywilnym. W żaden sposób nie wskazano obiektywnych podstaw tych zarzutów, ani w jaki sposób przypisane pomówionym działania miałyby realizować znamiona przestępstw z art. 231 § 1 k.k., 304 k.k., 286 § 1 k.k. i art. 258 § 1 k.k. Słusznie więc prokurator Prokuratury Rejonowej w W. skonkludował, że brak jest jakichkolwiek podstaw do wszczęcia śledztwa w niniejszej sprawie.

W tych okolicznościach inicjatywa Sądu Rejonowego w W. jest nieuzasadniona. Nie można bowiem przyjąć, że sytuacja zagrożenia obiektywizmu sądu zachodzi każdorazowo wówczas, gdy strona – a w tym przypadku pomawiany - jest osobą znaną Sądowi z kontaktów zawodowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2016 r., sygn. akt II KO 25/16). „Fakt, że sprawa, w której prokurator odmówił wszczęcia śledztwa, dotyczy sędziego pracującego w danej jednostce organizacyjnej sądownictwa powszechnego nie jest wystarczający dla stwierdzenia braku warunków do obiektywnego rozpoznania sprawy” (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 27 września 2013 r., sygn. akt II KO 54/13). Charakter postawionych zarzutów, wskazujący na ich bezdyskusyjną bezzasadność, nakazuje w tym przypadku rozpoznać zażalenie złożone przez zawiadamiającego, mimo iż sprawa dotyczy sędziego tutejszego Sądu, właśnie z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości – *vide*, między innymi, względy ekonomiki procesowej.

W pojęciu „dobro wymiaru sprawiedliwości”, o jakim mowa art. 37 k.p.k., nie mieści się powzięta przez Sąd Rejonowy wyłącznie abstrakcyjna obawa odnośnie

pojawienia się u skarżącego, czy też w opinii publicznej wątpliwości co do braku warunków do rozpoznania niniejszej sprawy w sposób swobodny i obiektywny. Rzeczą sądu jest bowiem takie orzekanie, aby nie powstały wątpliwości co do tego, że wydane orzeczenie jest wolne od jakichkolwiek pozaprocesowych wpływów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego: z dnia 28 października 2011 r., III KO 72/11, LEX nr 1044040; z dnia 22 listopada 2012 r., V KO 57/12, LEX nr 1228517).

Mając powyższe na uwadze, uznając, że dobro wymiaru sprawiedliwości nie przemawia za skorzystaniem w rozważanej sprawie z instytucji przewidzianej w art. 37 k.p.k., Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.